

Kommenterad dagordning för rådets extrainsatta möte för rättsliga och inrikes frågor (RIF) den 28 september 2023

Torsdagen den 28 september - Inrikes frågor

1. Godkännande av dagordningen

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Godkännande.
Se bifogad preliminär dagordning.

2. (ev.) Godkännande av A-punkter

- a) Icke lagstiftande verksamhet
- b) Lagstiftning (offentlig överläggning i enlighet med artikel 16.8 i fördraget om Europeiska unionen)

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Godkännande av A-punktslista.

3. (ev.) Förordningen om att förebygga och bekämpa sexuella övergrepp mot barn

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Partiell allmän riktlinje

Ansvarigt statsråd: Gunnar Strömmer

Förslagets innehåll: Syftet med förslaget är förebygga och bekämpa lagring och spridning av sexuellt övergreppsmaterial samt kontakt med barn i sexuella syften (grooming) i elektroniska kommunikationer och digitala tjänster. Det föreslås därför en skyldighet för tjänsteleverantörer att bedöma, förebygga, minska och rapportera risker för sådant missbruk av deras tjänster. Dessa skyldigheter föreslås vara förenade med möjligheter till administrativa sanktioner.

Om det uppstår indikationer på att en online-tjänst missbrukas för spridande av olagligt övergreppsmaterial så ska en domstol eller oberoende administrativ myndighet i sista hand få besluta om en så kallad spårningsorder mot den aktuella tjänsteleverantören.

Ett nytt europeiskt centrum för att förebygga och motverka sexuella övergrepp mot barn (EU-centret) ska inrättas. Dess uppgifter ska bland annat vara att bidra till genomförandet av förordningen, hantera och distribuera till nationella myndigheter de rapporter som kommer in från leverantörer och att skapa, underhålla och driva databaser med indikatorer på sexuellt övergreppsmaterial som leverantörer kommer att behöva för att kunna uppfylla sina skyldigheter. Centret ska vidare ge stöd till medlemsstaterna och i nära samarbete med dessa och Europol utveckla tekniska och praktiska metoder för att förbättra och förstärka arbetet mot sexuella övergrepp mot barn.

Förslag till svensk ståndpunkt: Regeringen välkomnar ordförandeskapets arbete med förordningsförslaget. Det är viktigt att arbetet för att förebygga och bekämpa sexuella övergrepp mot barn kan bedrivas på ett effektivt och ändamålsenligt sätt. Brottsligheten är allvarlig och omfattande. Situationen riskerar att förvärras. Därför är det viktigt att förhandlingarna om förordningen kan föras framåt.

Samtidigt bör flera rättssäkerhets- och integritetsaspekter få ökat genomslag för att nå rätt balans i förslaget. Regeringen kommer att verka för sådana förändringar som ytterligare stärker rättssäkerheten och minskar intrånget i den personliga integriteten. Detta utan att den brottsbekämpande effekten i förslaget äventyras. Regeringen avser i linje med det att verka för att begränsa tillämpningsområdet avseende spårningsordrar, till dels redan känt och av medlemsstaterna identifierat övergreppsmaterial och alltså utesluta nytt

material och grooming, dels till endast nummeroberoende tjänster, så kallade kommunikationsappar, vilket utesluter sedvanlig mobiltelefoni och sms.

Regeringen vill dock inte att skyldigheterna för tjänsteleverantörerna - att hantera riskerna och att rapportera övergreppsmaterial - ska begränsas till enbart känt material. Det är viktigt att tjänsternas åtgärder för att minska förekomsten av sexuellt övergreppsmaterial och grooming inte begränsas. Det är också viktigt att rapporteringsskyldigheten leder till att ansvariga myndigheter inom EU får in rapporter för att göra nytt material till känt material och för att identifiera grooming.

Regeringen välkomnar inrättandet av ett samordnande och stödjande EU-center. Det bör bland annat ges i uppgift att driva ett utvecklingsarbete mot en ännu säkrare och mer precis spårning av tidigare okänt material och grooming, med hjälp av nya tekniska metoder, till exempel AI. Regeringen kommer att verka för ett bibehållet nationellt handlingsutrymme när det gäller hur arbetet ska organiseras och utvecklas.

Regeringen ställer sig positiv till att endast domstolar eller oberoende myndigheter ska kunna besluta om spårningsordrar samt att behöriga myndigheter ska kunna utfärda ordrar för att avlägsna, blockera och avlista identifierat och publikt tillgängligt sexuellt övergreppsmaterial från sökmotorer och värdtjänster. Regeringen bör så långt som möjligt vara teknikneutral för att möjliggöra en ändamålsenlig teknikanvändning. En spårningsorder måste i sista hand kunna verkställas utan hinder av att en tjänst är krypterad, till exempel genom en maskinscanning innan meddelandet krypteras och skickas. Samtidigt får inte informationssäkerheten äventyras, krypterade meddelanden ska vara skyddade mot obehörig åtkomst. Kraven på berörda tjänsteleverantörer får inte heller bli orimliga.

Regeringen bevakar även att den slutliga förordningen inte kommer i konflikt med konstitutionella regler om tryckfrihet och mediegrundlagar.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Överläggning med justitieutskottet den 16 juni 2022 och den 14 september 2023. Information till justitieutskottet 2 december 2022 och 20 april 2023. Överläggning med konstitutionsutskottet den 15 december 2022 och information till konstitutionsutskottet den 18 april 2023. Samråd med EU-nämnden den 2 december 2022.

Fortsatt behandling av ärendet: Nå en överenskommelse i rådet kommer trepartsmöten att kunna inledas så snart Europaparlamentet fastställt sin ståndpunkt om förslaget. Nå inte en överenskommelse i rådet kommer förhandlingar om förslaget sannolikt att fortsätta.

Faktapromemoria: Fakta-PM 2021/22: FPM99

4. Migrations- och asylpakten

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Lägesrapport

Ansvarigt statsråd: Maria Malmer Stenergard

Förslagets innehåll: Kommissionen presenterade 2020 ett meddelande om en ny migrations- och asylpakt. Pakten innehåller förslag till åtgärder och ett antal nya eller reviderade rättsaktsförslag, rekommendationer och riktlinjer på områdena migration, asyl, integration, gränsförvaltning och samarbete med tredjeland.

Under denna dagordningspunkt kommer ministrarna att informeras om läget när det gäller de interna aspekterna av asyl och migration. Någon diskussion förutses inte.

Rådet och Europaparlamentet har tidigare enats om målsättningen att asylrättsaktsförslagen och förslaget till reviderat återvändandedirektiv ska vara färdigförhandlade till våren 2024 innan parlamentet och kommissionens respektive mandatperioder löper ut. Förhandlingar med Europaparlamentet om förslaget till reviderad Eurodacförordning har pågått sedan december 2022. Sedan april 2023 pågår även trepartsmöten om förslagen till screeningförordning och asylprocedurförordning och i juni kunde också sådana förhandlingar inledas gällande förslaget till asyl- och migrationshanteringsförordning.

När det gäller förslaget till krishanteringsförordning har rådet trots intensiva förhandlingar under sommaren ännu inte enats om en allmän riktlinje. Det spanska ordförandeskapet väntas återkomma med ett nytt kompromissförslag inom kort med förhoppningen om att nå en överenskommelse i rådet under september. När det gäller förslaget till reviderat återvändandedirektiv

som presenterades 2018 har Europaparlamentet, till skillnad från rådet, ännu inte antagit någon position.

På området laglig migration har trepartsmöten inletts om förslaget till reviderat direktiv om ett kombinerat tillstånd för arbete. När det gäller förslaget till reviderat direktiv om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning har rådet ännu inte enats om en allmän riktlinje men Europaparlamentet har antagit sin position.

I juni i år nådde rådet och Europaparlamentet en överenskommelse om förslaget till förordning om digitalisering av viseringsförfarandet.

Förslag till svensk ståndpunkt: -

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Samråd med EU-nämnden om enstaka eller flera av rättsaktsförslagen har skett återkommande inför möten i rådet för rättsliga och inrikes frågor. Senaste tillfällena var den 3 mars 2023 och den 2 juni 2023.

Överläggning med socialförsäkringsutskottet har skett löpande sedan förslagen presenterades. Senaste tillfällena var den 11 maj 2023 och den 1 juni 2023. Information till utskottet har också lämnats löpande, senast den 11 maj 2023 och den 13 juni 2023.

Fortsatt behandling av ärendet: Förhandlingar väntas fortsätta inom rådsstrukturen och i trepartsmöten med Europaparlamentet.

Faktapromemoria: Fakta-PM 2015/16:FPM96 (reviderad Eurodacförordning)

Fakta-PM 2015/16:FPM131 (asylprocedurförordningen)

Fakta-PM 2018/19:FPM4 (reviderat återvändandedirektiv)

Fakta-PM 2020/21:FPM19 (meddelande om en ny migrations- och asylpakt)

Fakta-PM 2020/21:FPM20 (förordning om asyl- och migrationshantering)

Fakta-PM 2020/21:FPM21 (ändrat förslag till asylprocedurförordning)

Fakta-PM 2020/21:FPM22 (screeningförordningen)

Fakta-PM 2020/21:FPM23 (förordning om krissituationer och force majeure på migrations- och asylområdet)

Fakta-PM 2021/22:FPM90 (direktiv om kombinerat tillstånd för arbete)

Fakta-PM 2021/22:FPM91 (reviderat direktiv om varaktigt boende tredjelandsmedborgares ställning)

Fakta-PM 2021/22:FPM92 (förordning om digitalisering av viseringsförfarandet)

5. Övriga frågor

6. Samarbete med Latinamerika för att bekämpa den organiserade brottsligheten och narkotikahandeln

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Lägesrapport

Ansvarigt statsråd: Gunnar Strömmer

Förslagets innehåll: I samband med RIF-rådet träffar EU:s inrikesministrar sina motsvarigheter från 13 latinamerikanska länder för att diskutera inre säkerhetsfrågor, med fokus på organiserad brottslighet och narkotika. Mötet sker inom det så kallade CLASI-samarbetet (*Latin American Committee on Internal Security*). Detta är det andra mötet i denna konstellation och i samband med diskussionen planeras ministrarna ställa sig bakom en gemensam deklARATION.

Förslag till svensk ståndpunkt: Regeringen välkomnar utkastet till deklARATION liksom det spanska ordförandeskapets prioritering av organiserad brottslighet och narkotika. Samarbetet med Latinamerika är viktigt i båda dessa avseenden. Regeringen stödjer det spanska ordförandeskapets föreslagna ansats att det utvecklade samarbetet mellan EU och Latinamerika samordnas och genomförs inom ramen för Empact (*European Multidisciplinary Platform Against Criminal Threats*, process där EU:s medlemsstater gemensamt arbetar mot organiserad brottslighet) och motsvarigheten inom CLASI.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: -

Fortsatt behandling av ärendet: -

Faktapromemoria: -

7. Asyl och migration: den yttre dimensionen

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Diskussion

Ansvarigt statsråd: Maria Malmer Stenergard

Förslagets innehåll: EU-kommissionen väntas presentera en genomgång av situationen utmed de främsta migrationsrutterna till EU och av sitt arbete med genomförandet av handlingsplanerna för de olika rutterna. På basis av ett ordförandeskapsapper förväntas en allmän diskussion om EU:s gemensamma åtgärder, med fokus på bland annat den Centrala medelhavsrutten och situationen i Tunisien och Niger.

Förslag till svensk ståndpunkt: Regeringen anser att EU:s samarbete med ursprungs-, transit- och stora mottagarländer är en central aspekt av migrationsfrågan. Arbetet ska vara strategiskt och långsiktigt och konkret bidra till att stärka partnerländernas kapacitet att hantera alla aspekter av migration, motverka grundorsaker och drivkrafter till irreguljär migration och tvångsfördrivning samt effektivisera EU:s återvändandearbete. Regeringen framhåller vikten av att minska det totala irreguljära migrationstrycket till EU.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Samråd med EU-nämnden vid flera tillfällen, senast den 2 juni 2023. Överläggning med socialförsäkringsutskottet skedde senast den 1 juni 2023.

Fortsatt behandling av ärendet: Förhandlingar och diskussioner om förslagen i migrations- och asylopakten fortlöper i rådsstrukturen (främst arbetsgruppen för externa migrationsfrågor (EMWP), den operativa samordningsmekanismen för extern migration (MOCADDEM), rättsrådgivarkretsen och den strategiska kommittén för invandring, gränser och asyl (SCIFA)).

Faktapromemoria: Fakta-PM 2020/21:FPM19

8. Konsekvenserna av Rysslands anfallskrig mot Ukraina

- a) (ev.) Förlängning av det tillfälliga skydd som beviljats genom rådets genomförandebeslut (EU) 2022/382 av den 4 mars 2022

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Politisk överenskommelse

Ansvarigt statsråd: Maria Malmer Stenergard

Förslagets innehåll: Den 4 mars 2022 beslutade rådet att aktivera direktivet om tillfälligt skydd (massflyktsdirektivet) till förmån för personer som flyr Ukraina till följd av Rysslands fullskaliga invasion. Vid RIF-rådet den 13–14 oktober 2022 meddelade kommissionen att man inte avser att föreslå en avaktivering av direktivet, vilket fick stöd av medlemsstaterna. Det innebär att aktiveringen automatiskt har förlängts i två omgångar till den 4 mars 2024. För att skyddet ska förlängas med ett tredje år behöver rådet fatta beslut på förslag av kommissionen.

Kommissionen har aviserat att förslag till beslut om förlängning till mars 2025 ska presenteras i september 2023 och detta välkomnades av flertalet medlemsstater vid det informella ministermötet för rättsliga och inrikes frågor (RIF) i juli i år.

Förslag till svensk ståndpunkt: Regeringen stödjer en förlängning av massflyktsdirektivets aktivering med ytterligare ett år till mars 2025.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Samråd med EU-nämnden har ägt rum vid flera tillfällen, senast den 2 juni 2023. Socialförsäkringsutskottet har löpande informerats, senast den 1 juni 2023.

Fortsatt behandling av ärendet: Frågan om en EU-gemensam ansats för att hantera situationen efter mars 2025 väntas behandlas under det spanska ordförandeskapet.

Faktapromemoria: -

b) Inre säkerhet

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Lägesrapport

Ansvarigt statsråd: Gunnar Strömmer

Förslagets innehåll: EU har vidtagit ett antal åtgärder för att hantera risker för den inre säkerheten till följd av Rysslands aggression mot Ukraina. Vid mötet förväntas rådet informeras av kommissionen och berörda EU-byråer om de olika åtgärder som vidtagits.

EU har en pågående dialog om inre säkerhet med Ukraina som omfattar gränssäkerhet, vapensmuggling, våldsbejakande utländska stridande och övriga säkerhetsrisker. EU:s byråer, däribland allt Europol, Frontex och Eurojust samarbetar nära med Ukraina. Fokus är på att förhindra spridning av vapen, bevaka de yttre gränserna, övervaka utvecklingen gällande våldsbejakande utländska stridande som kan utgöra extremist- eller terroristhot, insamling av bevis om krigsförbrytelser, motverka hot mot civilbefolkningen, motverka desinformation, och skydda kritisk infrastruktur.

EU har tagit fram en lista över åtgärder för att förhindra vapensmuggling som innehåller både förebyggande åtgärder, operativt samarbete och kapacitetsuppbyggnader åtgärder. Ukraina har nyligen inrättat ett nationellt vapenregister och kommer att utse en nationell kontaktpunkt för skjutvapen.

EU:s stödcentrum för inre säkerhet och gränsförvaltning i Moldavien etablerades av kommissionen och Moldavien för samarbete inom inre säkerhet och gränshantering. Plattformen bidrar till att kanalisera och samordna stöd till Moldavien. Arbetet fokuserar på bland annat vapensmuggling, människosmuggling, människohandel, återvinning av tillgångar och hybrida hot.

EU har även civila krishanteringsinsatser i både Ukraina och Moldavien inom ramen för den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik (GSFP).

Förslag till svensk ståndpunkt: -

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Information till justitieutskottet den 1 december 2022, 23 februari 2023 och 1 juni 2023.

Samråd med EU-nämnden den 2 december 2022, 3 mars 2023 och 2 juni 2023.

Fortsatt behandling av ärendet: Frågorna väntas fortsatt behandlas i RIF-rådet och i den övriga rådsstrukturen.

9. Övriga frågor – Andra konferensen om gränssäkerhet mellan EU och arabländerna (EABSC 2023) (Porto den 15-16 november 2023)

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Information från Portugal

Ansvarigt statsråd: Gunnar Strömmer

Förslagets innehåll: Säkerhetskonferensen mellan EU och arabländerna har hållits en gång tidigare, i december 2021 i Amman. Initiativet till konferensen kom gemensamt från EU:s gräns- och kustbevakningsbyrå, Frontex, och generalsekretariatet för arabländernas inrikesministerråd. Tanken är att konferensen ska träffas vartannat år. Mötet i Portugal syftar till att identifiera områden och tillvägagångssätt för framtida tekniska samarbeten. Under rådsmötet kommer värdmedlemsstaten Portugal att presentera konferensen.

Förslag till svensk ståndpunkt: -

Datum för tidigare behandling i riksdagen: -

Fortsatt behandling av ärendet: -

Faktapromemoria: -